

Voimassaoloaika

1.7.2025 – 30.6.2030

Säädösperuste

Laki poliisin hallinnosta (110/1992) 4 §

Muuttaa/Kumoaa

POL-2018-41886, 21.10.2019 Rikoksen uhrin ohjaaminen ja rikosasioiden sovittelu

Kohderyhmät

Poliisi

Rikoksen asianosaisten suojelu- ja tukitoimet

Sisällys

1 Ohjeen tarkoitus ja tavoite	2
2 Asianosaisten ohjaus.....	2
2.1 Rikoksen uhrin ohjaaminen.....	2
2.2 Rikoksesta epäillyn ohjaaminen.....	4
2.3 Rikokseen liittyvien muiden henkilöiden ohjaaminen	5
3 Asianomistajan suojelutarpeen arviointi ja riskinarviointi.....	5
3.1 Suojelutarve	5
3.2 Riskinarviointi.....	8
3.3 Poliisin ohjauksen dokumentointi.....	9
4 Asianosaisen avustaminen	9
4.1 Oikeudenkäyntiavustaja.....	9
4.2 Rikoksesta epäillyn puolustaja	10
4.3 Edunvalvonta	11
4.4 Tukihenkilö.....	12
5 Auttavat tahot	13
6 Poliisin valtakunnallinen USEL-verkosto ja sen tehtävät sekä edustajat poliisin yksiköistä	14
7 Käytänteet muiden viranomaisten ja järjestöjen kanssa sekä asioihin liittyvä ohjeistus.....	14

1 Ohjeen tarkoitus ja tavoite

Ohjeeseen on koottu yhteen rikoksen esitutkinnassa huomioitavat ja asianosaisiin kohdistettavat suojelu- ja tukitoimet. Tarkoituksena on korostaa asianosaisille annettavan tuen tärkeyttä esitutinnan aikana ja erityisesti rikoksen uhrin suojelutoimenpiteiden merkitystä. Ohjeen tavoitteena on yhtenäistää poliisin toimintaa valtakunnallisesti.

Poliisi on aina velvollinen selvittämään mahdollisen tarpeen rikoksen asianomistajan suojelulle. Lisäksi asianomistajalle on kerrottava oikeuksista tukipalveluihin. Poliisi voi ohjata ja tarvittaessa saattaa asianomistajan tukipalveluiden ja avun piiriin tämän suostumuksella.

Myös tekijätyö on tärkeää. Rikoksesta epäilty tarvitsee usein myös tukea ja apua. Esimerkiksi lähisuhdeväkivaltatilanteissa avun tarjoaminen tekijälle on tärkeää, että väkivalta ja joskus jopa ylisukupolvisen väkivallan kierre saataisiin katkaistua.

Rikosten ennalta estämisen ja selvittämisen sekä syyteharkintaan saattamisen ohessa poliisin pitää huomioida rikoksen asianomistajan ohella myös muut asiaan liittyvät osalliset. Heitä voivat olla todistajat, osallisten läheiset ja joskus myös rikokseen välillisesti liittyvät henkilöt. Kaikkia tulee ohjata tarvittavan tuen ja avun saamisessa.

Poliisilaitoksilla on velvollisuus luoda, ylläpitää ja jatkuvasti kehittää alueellaan hyviä yhteistyösuhteita tukea ja apua tarjoavien palveluiden tuottajiin. Tässä toiminnassa ja työssä auttaa Poliisihallituksen johdolla ja Poliisiammattikorkeakoulun tuella poliisin valtakunnallinen USEL-verkosto.¹ Valtakunnallisesti poliisin keskeisiä (USEL-) yhteiskumppaneita ovat mm. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL), Rikosuhripäivystys (RIKU), Ensi- ja turvakotien liitto (ETKL) ja Rikosseuraamuslaitos (RISE).

Poliisin ensisijainen tehtävä on selvittää rikos, joten poliisi ei voi kuitenkaan olla pääasiallinen henkisen tuen ja avun antaja. Siksi tukipalveluiden rooli ja niiden tarjoama vaste ovat tärkeitä nopean, riittävän ja tarvittavan tuen sekä avun saamisessa.

2 Asianosaisten ohjaus

2.1 Rikoksen uhrin ohjaaminen

Rikoksen asianomistajan suojeluntarpeen arviointi tulee tehdä viivytyksettä ja viimeistään kuulustelun yhteydessä. Suojelutarpeen arviointia on käsitelty ohjeen luvussa 3.

Esitutkintalain (805/2011) 4 luvun 18 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan asianomistajalle on annettava tietoa käytettävissä olevista auttavista tahoista ja tukipalveluista. Samalla tulee sopia mahdollisesta yhteystietojen välittämisestä näiden tukipalveluiden piiriin, jos

¹ USEL-verkosto on poliisin valtakunnallinen päällystötason verkosto, jossa käsitellään yhdessä keskeisten yhteistyötoimijoiden kanssa asioita ja koulutusta sekä käytänteitä liittyen mm. rikoksen uhrin ohjaamiseen, sovitteluun ja edunvalvontaan sekä lähestymiskieltoihin.

asianomistaja antaa siihen suostumuksen. Tiedonvaihdoissa on huomioitava asiakirjojen salassapitoa koskevat säännökset.

Rikoksen asianomistaja voi akuutissa tilanteessa olla sellaisessa tunnetilassa tai päihtyneenä, että hän ei ymmärrä täysin annettua ohjausta. Kiireellisessäkin tilanteessa ohjausta on annettava ja varmistettava, että asianomistaja ymmärtää ohjauksen sisällön ja pystyy sen perusteella hakeutumaan tukipalveluiden piiriin.

Rikoksen asianomistajan kohtaaminen vaatii poliisilta hyviä ihmissuhdetaitoja, oikeanlaista asennetta ja hienotunteisuutta sekä laaja-alaista osaamista. Tämä kaikki edellyttää jatkuvaa kouluttautumista ja osaamisen ylläpitoa sekä ajantasaista ja vastuullista esi-
miestyötä.

Rikoksen asianomistajan osalta poliisin tulee aina huolehtia aktiivisesti siitä, että tämä tulee tietoiseksi apua ja tukea tarjoavista tahoista, kuten Rikosuhripäivystyksestä. Pelkän esitteen antaminen ei ole tarkoitettua aktiivisuutta, vaan poliisin tulee suullisesti selvittää tarvittavat asiat ja vielä varmistaa asian ymmärtäminen sekä tarvittaessa saattaa rikoksen asianomistaja palveluiden piiriin.

Tarvittaessa poliisin tulee asianomistajan suostumuksella välittää yhteystiedot Rikosuhripäivystykselle tai muulle auttavalle taholle. Poliisin tulee huolehtia rikoksen asianomistajan ohjaamisesta heti rikoksen tapahduttua tai sen tullessa ilmi, esimerkiksi kotihälytystehtävällä valvonta- ja hälytystoiminnan partion toimesta. Näin varmistetaan parhaiten, että rikoksen asianomistajan palvelut alkavat heti rikoksen tapahtumisen jälkeen. Tukipalveluihin ohjaamista ei tulisi jättää vasta varsinaisten esitutkintatoimenpiteiden aloittamisajankohtaan, esimerkiksi kuulusteluiden suorittamiseen, sillä ne voivat tapahtua vasta useiden viikkojen kuluttua teon tapahtumisesta.

Poliisin tulee viranomaisten järjestämien palvelujen lisäksi välittää tietoa, etenkin paikallisesti, auttavien järjestöjen palveluista ja ohjata avun tarvitsijoita näiden palvelujen käyttäjiksi. Samalla tulee sopia mahdollisesta yhteystietojen välittämisestä näiden tukipalveluiden piiriin, jos asianomistaja antaa siihen suostumuksen. Tiedonvaihdoissa pitää huomioida asiakirjojen salassapitosäännökset. Tukipalveluihin ohjattavalta ja siltä, jonka tietoja välitetään tukipalveluihin, tulee saada henkilökohtainen suostumus tietojen ja tarvittavien asiakirjojen välittämiseen.

Poliisi kohtaa työssään erilaisten rikosten kohteeksi joutuneita henkilöitä. Kaikki toimenpiteet, joilla rikoksen asianomistajaa voidaan auttaa, ovat tärkeitä. Rikoksen syihin on pyrittävä puuttumaan nopeasti ja yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Yhteistyössä korostuvat poliisin ennalta estävä toiminta, Ankkuritoiminta ja MARAK-toimintamallit. Viranomaisyhteistyössä on otettava huomioon myös paikallisesti toimivat apua ja tukea tarjoavat järjestöt.

Poliisin on tarvittaessa tehtävä lastensuojelulain (417/2007) 25 §:n mukainen lastensuojeluilmoitus tai sosiaalihuoltolain (1301/2015) 35 §:n mukainen yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi tai ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012, vanhuspalvelulaki)

25 §:n mukainen yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi. Näin poliisi varmistaa tarvittavan tuen ja avun saannin esimerkiksi mahdollisen kiireellisen sijoituksen, hoitotarpeen toteutumisen tai ensi- ja turvakotitarpeen osalta.

Tukipalveluiden ohjaamisen yhteydessä on myös tarvittaessa annettava ohjausta lähestymiskiellomenettelystä. Poliisihallitus on antanut lähestymiskiellomenettelystä ohjeen POL-2023-141272.² Lähestymiskiellosta annetun lain (898/1988) 14 a §:n mukaan tuomioistuin voi määrätä avustajan lähestymiskiellon hakijalle tai kiellolla suojattavalle.

Poliisilla on esitutkinnassa korostunut velvollisuus puolueettomuuteen. Poliisin tulee rikosasioissa selvittää rikos ja sen olosuhteet, huomioida kaikki esille tulleet seikat sekä puolesta että vastaan ja dokumentoida ne mahdollisimman huolellisesti. Näin ollen rikos-
tutkinnan turvaaminen ja rikoksen asianomistajan hienotunteinen kohtaaminen samassa asiassa voi olla haastavaa, joten poliisin tulee aina jo ennakolta selvittää tutkintatoimien syitä ja tarpeita. Tässä rikoksen asianomistajan tarpeet huomioivassa selvittämistyössä tulee tehdä yhteistyötä tukihenkilöiden kanssa.

2.2 Rikoksesta epäillyn ohjaaminen

Rikoksesta epäillyt voivat kärsiä päihde- ja mielenterveyden ongelmista, joiden hoidolla voidaan estää uusia rikoksia. Joskus taustalla voi olla erilaisia sosiaalisia ongelmia, joiden ratkaiseminen on tärkeä osa uusintarikollisuuden torjuntaa. Rikoksen tekijälle on tarjolla tukipalveluja, joihin myös poliisi voi ohjata. Poliisin yhteistyö tukipalveluita tarjoavien toimijoiden kanssa on tärkeää. Tämä kokonaisuus tulee nähdä uusintarikollisuutta torjuna, mikä on keskeinen osa poliisin ennalta estävää toimintaa.

Esitutkintatoimenpiteiden ja henkilön oikeuksiin puuttumisen on oltava puolustettavia suhteissa selvittävään rikokseen, selvittävän asian selvittämisentressiin sekä toimenpiteen kohteena olevan henkilön ikään, terveyteen ja muihin vastaaviin häneen liittyviin seikkoihin ja muihin asiaan vaikuttaviin seikkoihin nähden. Tämä tarkoittaa, että poliisin tulee epäilty kohdatessaan osoittaa inhimillisyyttä ja kykyä kohdata ihminen riippumatta siitä, mistä teosta häntä epäillään.

Rikoksesta epäillyn osalta huomioidaan ensisijaisesti esitutkinnassa selvittävät asiat, mutta sen ohessa tulee huomioida myös ennalta estävän toiminnan vaikuttavuuden näkökulma. Myös rikoksesta epäiltyä tulee ohjata auttavien tahojen ja sovittelun piiriin. Rikoksesta epäillyn ohjaaminen ja hänen avunsaantinsa voi olla myös muiden asianosaisten ja heidän läheistensä etu, joten poliisin tulee aina toimia ennalta estävästi myös uusintarikollisuutta ja ylisukupolvista rikollisuutta torjuen.

Vakavimmissa ja toistuvissa rikoksissa tulee arvioida myös pakkokeinojen käyttämistä, jos lievemmat keinot ja avun piiriin ohjaaminen eivät ole riittäviä katkaisemaan rikoksesta epäillyn toimintaa. Pakkokeinojen tehokkaalla käytöllä tai väliaikaiseen lähestymiskielltoon määräämisellä osoitetaan selvästi, ettei epäillyn toiminta ole sallittua.

² Lisätietoja; [Lähestymiskiello suojaa häirinnältä ja uhkailuilta - Poliisi](#)

Lähestymiskiellosta annetun lain 11 § 2 momentin mukaan pidättämiseen oikeutetun virkamiehen on määrättävä väliaikainen lähestymiskiello omasta aloitteestaan, jos hengen tai terveyden vaarassa olevan henkilön suojan tarpeen ilmeisyys edellyttää kiellon välitöntä antamista. Kyseessä on siis pidättämiseen oikeutetun virkamiehen velvollisuus määrätä väliaikainen lähestymiskiello silloin, kun kiellon edellytykset täyttyvät.

2.3 Rikokseen liittyvien muiden henkilöiden ohjaaminen

Jokaisen rikosasian tai poliisin muiden toimenpiteiden yhteydessä tulee kiinnittää huomiota asiaan liittyviin muihin henkilöihin, jotka voivat olla tuen ja avun tarpeessa. Poliisin tulee rikoksen asianosaisten ohjaamisen yhteydessä ottaa huomioon kuhunkin asiaan liittyvä kokonaisuus.

Poliisin tulee selvittää yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa asiaan liittyvien henkilöiden historia ja kytkeytyminen niihin ongelmiin ja mahdollisiin rikoksiin, joiden osalta poliisi on ohjaamassa rikoksen asianosaisia. Erityistä huomiota tulee kiinnittää asiaan liittyvien lasten, ikääntyneiden ja erityisryhmiin kuuluvien sekä muiden läheisten tilanteeseen, jotka voivat olla tavalla tai toisella haavoittuvassa asemassa. Myös vakavan rikoksen tehneen epäillyn läheiset voivat olla tuen ja avun tarpeessa.

3 Asianomistajan suojelutarpeen arviointi ja riskinarviointi

3.1 Suojelutarve

Esitutkintalain 11 luvun 9 a § velvoittaa esitutkintaviranomaisen ilman aiheetonta viivytystä arvioimaan, onko asianomistaja erityisen suojelun tarpeessa ja ovatko säännöksessä mainitut toimenpiteet kuulustelujen järjestelyistä ja oikeudenkäynnin turvaamisesta tarpeen. Arvioinnissa on otettava huomioon etenkin asianomistajan henkilökohtaiset olosuhteet ja rikoksen laatu. Arviointia tehtäessä on otettava huomioon asianomistajan käsitys toimenpiteen tarpeellisuudesta (asianomistajan henkilökohtainen arviointi).

Poliisin hälytystehtävillä, ennalta estävässä toiminnassa ja esitutkinnassa on tärkeää tunnistaa asianomistajaan kohdistuva väkivalta ja sen uhka. Asianomistaja ei välttämättä itse uskalla kertoa häneen kohdistuneesta väkivallasta tai tunnista mahdollisesti pitkäänkin kestänyttä tilannetta kunnolla. Väkivalta voi olla esimerkiksi fyysistä, henkistä, seksuaalista, taloudellista, hengellistä, kunniaan liittyvää tai digitaalista väkivaltaa tai vainoaamista.³ Poliisin toiminnasta lähisuhdeväkivalta-asioissa on annettu ohje POL-2025-39511.

Suojelutarpeen arviointi on aloitettava viivytyksettä rikosepäilyn tullessa poliisin tietoon ja tarvittaviin suojelu- ja turvaamistoimenpiteisiin ryhdyttävä jo ennen varsinaisten esitutkintatoimenpiteiden aloittamista. Arviointi jatkuu läpi esitutinnan. Arvioinnin perusteella

³ Toiminnallinen käsikirja lähisuhdeväkivaltaan puuttumiseksi ja ennalta estämiseksi

tehdään ratkaisut suojaustoimista mm. kuulustelujen järjestämisestä ja esitutkintayhteistyöstä syyttäjän kanssa. Syyttäjälle ilmoitettavista rikosasioista ja pakkokeinoista on annettu ohje POL-2023-55661.

Rikoksen uhrin suojelutarpeen arviointimenettelyn käsikirja ohjeistaa suojelutarpeen arviointia yksityiskohtaisesti.⁴ Käsikirjan sisältö on johdonmukainen Kameleon-lomakkeen *Asianomistajan suojelutarve* kanssa. Jokaisen asianomistajan kuulustelussa tehdään asianomistajan suojelutarpeen arviointi; sen toteuttaminen voi olla lyhyt (kuulustelulomakkeen valinta) tai suojelutarpeen määrittämistä koskevan lomakkeen huolellinen täyttäminen. Suojelutarpeen määrä ja laatu muodostuvat eri asioiden yhteissummana. Arvio ei ole sitova ja toimenpiteet voidaan kumota. Arviointi voidaan tehdä uudelleen perustelusta aiheesta.

Tietyissä rikostyypeissä rikoksen uhreilla on muita suurempi alttius lisäkärsimyksille, toistuvalla uhriksi joutumiselle, pelottelulle tai kostotoimille. Tällaisia rikostyyppisiä ovat esimerkiksi lähisuhdeväkivalta, seksuaalinen tai sukupuoleen perustuva väkivalta, viharikokset, ihmiskauppa, terrorismi ja järjestäytynyt rikollisuus. Näissä tapauksissa erityistä suojelutarvetta olisi arvioitava erityisen huolellisesti ja ennakko-oletuksena tulisi olla se, että uhrin hyväksi toteutetaan erityisiä suojelutoimenpiteitä.⁵

Mikäli lomakkeelle on kuulustelun myötä tullut yksikin merkintä, on kysymys laajemman suojelutarpeen määrittämisestä. Silloin asianomistajan kuulustelulomakkeeseen tehdään merkintä laajemman selvityksen tekemisestä erillisellä arviointilomakkeella, ja tilannetta arvioidaan koko kuulustelun ajan. Joissakin tilanteissa on jo ennakolta tiedossa, että erityistoimenpiteet ovat tarpeen. Näin on esimerkiksi silloin, kun asianomistaja on alle 18-vuotias. Mikäli kuulusteltaessa ei ilmene mitään lomakkeessa mainituista tilanteista, tehdään kuulustelulomakkeeseen merkintä, ettei ole ilmennyt tarvetta asianomistajan suojelutarpeen perusteelliselle määrittämiselle (lyhyt malli).

Asianomistajan kohdalla on arvioitava henkilökohtaisia oloja ja henkilökohtaisia ominaisuuksia. Epäillyn rikoksen laadun osalta on arvioitava rikoksen teko-olosuhteita tai seuraus- ja rikostyyppiä. Esimerkiksi asianomistajan suhde epäiltyyn voi olla esimerkiksi läheissuhde, taloudellinen riippuvuussuhde tai hoidollinen suhde. Jos tällainen tilanne on käsillä, tehdään lomakkeeseen merkintä. Edelleen esimerkiksi, jos rikostyyppinä on lähisuhdeväkivalta ja asianomistajana on alle 18-vuotias, tehdään lomakkeeseen merkintä molemmista.

Asianomistajan suojelutarvelomakkeen avoimia kohtia täytettäessä on huomioitava, että lomake on lähtökohtaisesti asianosaisjulkinen. Mikäli asianosaisjulkisuutta halutaan rajoittaa, edellyttää se erillistä päätöstä asiassa. Asianosaisjulkisuuden rajoittaminen on tarpeen silloin, kun lomakkeessa on tietoja, joiden osalta asianomistajan suojaaminen on tarpeen.

⁴ Rikoksen uhrin suojelutarpeen arviointimenettelyn käsikirja, sisäministeriön julkaisu 14/2016

⁵ Käsikirja s. 33 rikostyyppi

Asianomistajan suojelutarvetta on arvioitava kokonaisuutena. Tavallisimmat esitutkinnaassa tehtävät erityistoimenpiteet ovat saman henkilön tai samojen henkilöiden toimittamat kuulustelut ja toistuvissa tapauksissa tutkinnan keskittäminen mahdollisuuksien mukaan. Tällöin asianomistaja kokee, että hänen asiansa on huomioitu, eikä hänen tarvitse toistaa tapahtumien yksityiskohtia monia kertoja. Mikäli jossakin pakottavassa tilanteessa kuulustelijaa joudutaan vaihtamaan, kuulustelijan tulee tutustua aikaisempaan kertomukseen asianomistajan turhautumisen välttämiseksi.

Toinen tyypillinen erityistoimenpide on asianomistajan (ja todistajan) kuulustelun tallentaminen ääni- ja kuvatallenteeseen esitutkintalain 9 luvun 4 §:ssä säännellyissä tilanteissa, jos kuulustelukertomusta on tarkoitus käyttää todisteena oikeudenkäynnissä.⁶ Tällöin asianomistajaa ei kuulla tuomioistuimessa henkilökohtaisesti lainkaan, vaan hänen kertomuksensa katsotaan tallenteelta. Tämän edellytyksenä on, että rikoksesta epäillylle on varattu asianmukainen mahdollisuus tutustua tallenteeseen ja esittää asianomistajalle kysymyksiä.

Tuomioistuinkäsittelyä silmällä pitäen voidaan ehdottaa erilaisia erityistoimenpiteitä. Näitä ovat kuuleminen eri tavoin siten, ettei asianomistaja joudu kohtaamaan syytettyä salissa asiaa käsiteltäessä. Saliin voidaan pyynnöstä järjestää näköesteitä tai välisermejä tai käyttää erillisiä tiloja. Asianomistajan näkökulmasta hänen oikeuksiaan parantaa pyyntö asian toimittamisesta yleisön läsnä olematta, asiakirjojen salaamisesta oikeudenkäynnin julkisuuslain perusteella ja asianomistajan henkilöllisyyden salaaminen.⁷

Asianomistajan näkemys suojelutarpeen erityistoimenpiteistä on yleensä hyvin pitkälle ratkaiseva. Kysymys on asianomistajan subjektiivisesta näkemyksestä, miten hän kokee rikosprosessin menettelynä.

Tutkinnanjohtaja päättää arvioinnin perusteella mihin toimenpiteisiin poliisi ryhtyy asianomistajan suojelutarpeen turvaamiseksi esitutkinnan aikana sekä esittää suojelutarpeen

⁶ Oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 24 §:ssä on säädetty esitutkinnaassa videotallenteeseen tai siihen rinnastettavaan muuhun kuva- ja äänitallenteeseen tallennetun kuulustelun käyttämisestä todisteena oikeudenkäynnissä, jos syytetylle on varattu asianmukainen mahdollisuus esittää kuulusteltavalle kysymyksiä.

⁷ Päinvastoin kuin esitutkinnaassa, rikosasiat ovat oikeudenkäynnissä lähtökohtaisesti julkisia, ellei käsittelyn alussa esitetä perusteltua pyyntöä päinvastaisesta menettelystä. Jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa. Perustuslain 21 §:n 2 momentin mukaan käsittelyn julkisuus samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin takeet turvataan lailla. Näiden oikeuksien toteutumisessa on kysymys ihmisoikeussopimuksessa (myöhemmin EIS) määritellyn oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin toteutumisesta. EIS 6 artiklan mukaan jokaisella on oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin laillisesti perustetussa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa silloin, kun päätetään hänen oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan tai häntä vastaan nostetusta rikossyytteestä.

Oikeudenkäynnin julkisuudessa on siis kysymys asianosaisen oikeudesta julkiseen oikeudenkäyntiin eikä yleisöjulkisuuden perusteella vaadittavasta oikeudesta. Artiklassa todetaan erityisesti yleisöjulkisuuden rajaamisen olevan mahdollista. Sen mukaan päätös on annettava julkisesti, mutta lehdistöltä ja yleisöltä voidaan kieltää pääsy koko oikeudenkäyntiin tai osaan siitä demokraattisen yhteiskunnan moraalin, yleisen järjestyksen tai kansallisen turvallisuuden vuoksi nuorten henkilöiden etujen tai osapuolten yksityiselämän suojaamisen niin vaatiessa, tai siinä määrin kuin tuomioistuin harkitsee ehdottoman välttämättömäksi erityisolosuhteissa, joissa julkisuus loukkaisi oikeudenmukaisuutta.

johdosta tarvittavia toimenpiteitä mahdolliseen tuomioistuinkäsittelyyn. Tutkinnanjohtajan tulee tarvittaessa keskustella syyttäjän kanssa ehdotetuista erityistoimista. Asianomistajalle ei voida luvata, että oikeudenkäynnissä nämä toimenpiteet toteutuvat. Tuomioistuin ratkaisee, mihin toimenpiteisiin asianomistajan suojelutarpeen toteuttamiseksi oikeudenkäynnissä ryhdytään.

3.2 Riskinarviointi

Poliisilla on velvollisuus arvioida väkivallan riskiä. Keskeistä on pyrkiä tunnistamaan tapaukset ja puuttua tilanteisiin, joissa väkivalta on vaarassa jatkua ja pahentua.

Arvioinnissa on erityisesti kiinnitettävä huomiota kohonneen väkivallan riskiin. Keskeisessä asemassa ovat esim. asianomistajaan ja myös muihin henkilöihin kohdistunut väkivalta, sen laatu ja toistuvuus, henkeen ja terveyteen kohdistuneet uhkaukset, liikkumisen ja yhteydenpidon rajoittaminen, toistuvat yhteydenotot ja yhteydenottoyritykset, asianomistajan seuraaminen ja vainoaminen sekä muu häirintä ja mm. omaisuuden vahingoittaminen. Myös rikoksesta epäillyn henkilökohtaista tilannetta ja mm. rikoshistoriaa on selvitettävä.

Lähisuhdeväkivaltatilanteissa asianomistajan tilannetta ja riskejä arvioidaan ensisijaisesti MARAK-toimintamallia käyttäen.⁸ Rikoksesta epäillyn arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin:

- rikoksesta epäillyn aikaisempi rikoshistoria
- väkivaltainen käyttäytyminen ja uhkailu
- asianomistajaa kontrolloiva ja eristävä käyttäytyminen
- voimakas mustasukkaisuus, toistuvat yhteydenotot ja vainoaminen
- toistuvat lähestymiskiellon rikkomiset
- korostuneet uhkatilanteet esim. erotilanne tai tieto asianomistajan uudesta kumppanista
- pääsy aseisiin ja päihteiden käyttö
- samalla muut epäillyn elämäntilanteeseen negatiivisesti vaikuttavat tapahtumat.

Lisäksi riskinarvioinnissa on kiinnitettävä huomiota myös asianosaisten läheisiin henkilöihin, erityisesti perheen lapsiin, mahdollisesti kohdistuvaan uhkaan.

Lähisuhdeväkivallan riskinarviointia on käsitelty tarkemmin Poliisihallituksen ohjeessa POL-2021-116664 ja sen liitteenä olevassa kenttämuistiossa.⁹ Ohje ja muistio ovat täysin käytettävissä ja sovellettavissa myös tutkinnassa.

⁸ MARAK - moniammatillinen riskinarviointi - THL

Moniammatillisesta yhteistyöstä ohjeessa POL-2025-39511 Poliisin toiminta lähisuhdeväkivalta-asioissa

⁹ POL-2021-116664 Valvonta- ja hälytystoiminnan kenttämuistio (KEMU) lähisuhdeväkivaltaa koskeville hälytystehtäville

3.3 Poliisin ohjauksen dokumentointi

Asianomistajan suojelutarpeen arviointilomake on salassa pidettävä, eikä sitä liitetä esitutkintapöytäkirjaan. Esitutkintapöytäkirjan merkintälehdelle tehdään merkintä suojelutarpeen arvioinnin päätöksestä. Mikäli suojelutarpeita on, päätös suojelutarpeesta ja asianomistajan henkilökohtainen arvio toimitetaan syyttäjälle tiedoksi. Asiakirjojen asianosaisjulkisuus arvioidaan tarvittaessa erikseen.

Poliisin tulee tehdä kaikkien henkilöiden, heidän asemastaan riippumatta, tuen ja avun piiriin ohjauksista sekä niihin liittyvistä toimenpiteistä asianmukaiset merkinnät esitutkinta-asiakirjoihin ja tietojärjestelmiin, ensisijaisesti Patjan tutkintapöytäkirjaan arkaluonteiset salassa pidettävä tiedot ja asianosaisjulkisuus huomioden. Tutkintapäiväkirjaan ei kirjata yksityiskohtaista arviota asianomistajan henkilökohtaisesta tilanteesta, vaan arviot ja tehdyt toimenpiteet kirjataan yleisellä tasolla. Yksityiskohtaiset merkinnät tulee tehdä erilliseen lomakkeeseen tai muuhun asiakirjaan, johon tulee tehdä asianmukaiset salassapitomerkinnät ja jota tulee säilyttää esitutkinta-aineiston yhteydessä. Merkinnät tulee tehdä myös mahdollisista kieltäytymisistä ja niiden syistä.

4 Asianosaisen avustaminen

4.1 Oikeudenkäyntiavustaja

Esitutkintalain 4 luvun 10 §:n mukaan asianosaisella on oikeus käyttää valitsemaansa avustajaa esitutkinnassa. Asianomistajalle on ennen hänen kuulemistaan kirjallisesti ilmoitettava mainitusta oikeudesta, jollei asia ole suppeassa esitutkinnassa käsiteltävä. Esitutkintaviranomaisen on muutenkin selvittävään rikokseen, rikoksen selvittämiseen ja asianosaisen henkilöön liittyvät seikat huomioon ottaen huolehdittava siitä, että asianosaisen oikeus käyttää avustajaa tosiasiallisesti toteutuu hänen sitä halutessaan tai oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin turvaamisen sitä edellyttäessä.

Asianomistajalla on oikeus tietyissä tilanteissa saada oikeudenkäyntiavustaja, jonka kustannukset maksetaan valtion varoista. Tämä sääntely on oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997, myöhemmin ROL) 2 luvun 1 a §:ssä. Tuomioistuin voi määrätä asianomistajalle oikeudenkäyntiavustajan esitutkintaan, ja silloin kun asianomistajalla on vaatimuksia syyttäjän ajamassa asiassa, myös oikeudenkäyntiä varten:

- 1) Seksuaalirikosta koskevassa asiassa (RL 20 luku), jollei sitä erityisestä syystä pidetä tarpeettomana.
- 2) Henkeen ja terveyteen kohdistuvissa rikoksissa (RL 21 luku 1–6 ja 6 a-c §), jos sitä asianomistajan ja rikoksesta epäillyn välinen suhde huomioon ottaen on pidettävä perusteltuna. Tämä oikeus on arvioitava silloin, kun epäilty rikos on tappo, murha, surma, pahoinpitely tai törkeä pahoinpitely tai näiden rikosten yritys. Samoin tämä oikeus on arvioitava, kun kysymys on törkeän henkeen tai terveyteen kohdistuvan rikoksen valmistelusta tai naisen sukuelinten silpomisesta.

- 3) Henkeen, terveyteen tai vapauteen kohdistuvaa rikosta koskevassa asiassa, jos sitä rikoksen vakavuus, asianomistajan henkilökohtaiset olosuhteet ja muut seikat huomioon ottaen on pidettävä perusteltuna. Tämä tilanne koskee ensinnäkin rikoslain 21 luvun rikoksia, mutta myös rikoslain 25 ja 31 luvuissa säänneltyjä rikostyyppejä. Rikoslain 25 luvusta voidaan mainita esimerkkinä panttivangin ottaminen. (HE 141/2012 vp s. 29).

Näissä rikostyypeissä poliisin tulisi esitutkinnassa erityisesti huolehtia siitä, että asianomistajalla on jo esitutinnan aikana oikeudenkäyntiavustaja käytettävissään. Esitutkintalain 4 luvun 10 §:n mukaan tutkinnanjohtajan tai syyttäjän on tehtävä tuomioistuimelle esitys oikeudenkäyntiavustajan tai tukihenkilön määräämisestä asianomistajalle, jos siihen on aihetta edellä mainittujen ROL 2 luvun säännösten nojalla.

ROL 2 luvun 3 a §:n mukaan tuomioistuin voi määrätä muullekin paritusrikoksen (RL 20 luku 10-11 §) kohteena olleelle henkilölle kuin asianomistajalle oikeudenkäyntiavustajan esitutkintaa varten, jollei sitä erityisestä syystä pidetä tarpeettomana.

Oikeudenkäyntiavustajan määrääminen ei ole mahdollista ROL:n perusteella, jos käsillä oleva tilanne on säännöksissä mainittujen tilanteiden ulkopuolella. Silloinkin asianomistajalla on mahdollisuus saada oikeudenkäyntiavustaja esimerkiksi oikeusturvaetuuden myötä, jos vakuutuksen ehdot sen mahdollistavat. Lisäksi asianomistaja voi olla oikeutettu oikeusapuun, jos hänen tulonsa ja varallisuutensa eivät estä oikeusavun saamista.

4.2 Rikoksesta epäillyn puolustaja

Esitutkintalain 4 luvun 16 §:ssä on säädetty ilmoittamisesta epäillyn oikeuksista ja 17 §:ssä kirjallisesta ilmoituksesta vapautensa menettäneen oikeuksista.

ROL 2 luvun 1 §:n mukaan rikoksesta epäillyllä on oikeus itse huolehtia puolustuksestaan esitutkinnassa ja oikeudenkäynnissä.

Epäillyn pyynnöstä hänelle on määrättävä puolustaja, jos:

- 1) häntä epäillään tai hänelle vaaditaan rangaistusta rikoksesta, josta ei ole säädetty lievempää rangaistusta kuin neljä kuukautta vankeutta, tai tällaisen rikoksen yrityksestä tai osallisuudesta siihen; tai
- 2) hän on pidätettynä tai vangittuna.

Epäillylle on määrättävä puolustaja viran puolesta, kun: (ROL 2:1.3 §)

- 1) epäilty ei kykene puolustamaan itseään;
- 2) epäilty, jolla ei ole puolustajaa, on alle 18-vuotias, jollei ole ilmeistä, ettei hän tarvitse puolustajaa;
- 3) epäillyn valitsema puolustaja ei täytä puolustajalle asetettavia vaatimuksia tai kykene asianmukaisesti puolustamaan epäiltyä; tai
- 4) siihen on muu erityinen syy.

Esitutkintalain 4 luvun 10 §:n mukaan, jos epäilty ei halua käyttää oikeuttaan avustajaan, esitutkintaviranomaisen on tarvittaessa varmistettava, että epäillyllä on riittävät tiedot häntä koskevan rikosepäilyn sisällöstä, hänen oikeudestaan olla myötävaikuttamatta rikoksensa selvittämiseen ja oikeudestaan käyttää avustajaa esitutkinnassa ja oikeudenkäynnissä. Epäillylle on ilmoitettava, että hänellä on oikeus myöhemmin peruuttaa avustajan käyttöä koskevasta oikeudesta luopuminen.

Tutkinnanjohtajan tai syyttäjän on tehtävä tuomioistuimelle esitys puolustajan määräämisestä rikoksesta epäillylle, jos siihen on aihetta ROL 2 luvun 1 §:n 3 momentin nojalla.

Asianosaisen avustajan kelpoisuudesta on säädetty esitutkintalain 11 luvun 3 §:ssä.

4.3 Edunvalvonta

Esitutkintalain 4 luvun 8 §:ssä on säädetty edunvalvojan määräämisestä lapselle huoltajan tai muun edustajan sijaiseksi esitutkinnan aikana. Alle 18-vuotiaan edunvalvontaa ja edunvalvojan määräämistä on käsitelty Poliisihallituksen ohjeessa POL-2019-34669 *Lapsi poliisitoiminnassa ja esitutkinnassa* ja Barnahus-käsikirjassa.¹⁰

Alaikäisen ja vajaavaltaiseksi määrätyn täysi-ikäisen huoltajan, edunvalvojan ja muun laillisen edustajan läsnäolosta kuulustelussa ja läsnäolon mahdollistavasta yhteydenotosta edustajaan on säädetty esitutkintalain 7 luvun 14 ja 15 §:ssä. Jos asianomistajana tai epäiltynä kuulusteltava on 15 vuotta täyttänyt vajaavaltainen, on esitutkintalain 14 §:n 2 momentin mukaan huoltajalla, edunvalvojalla tai muulla laillisella edustajalla oikeus olla läsnä kuulustelussa, jos tämä tutkittavaa rikosta koskevassa oikeudenkäynnissä saisi oikeudenkäymiskaaren (4/1734) 12 luvun 1 ja 2 §:n¹¹ mukaan käyttää puhevaltaa vajaavaltaisen sijasta tai ohella. Esitutkintalain 7 luvun 14 §:n 2 momentti ei sovellu tapauksiin, joissa 15 vuotta täyttänyt vajaavaltainen kuulustellaan todistajana, vaikka mikään ei sinänsä estäkään esimerkiksi huoltajan läsnäoloa vajaavaltainen todistajakin kuulusteltaessa.¹²

Edunvalvonta voi olla tarpeen myös täysi-ikäisen asianosaisen kohdalla. Esimerkiksi, jos henkilö ei esim. terveydellisen syyn tai vammautumisen takia pysty itse hoitamaan asioitaan eivätkä ne tule millään muulla tavalla hoidetuiksi, asianosainen ei ole esimerkiksi tehnyt edunvalvontavaltuutusta tai hänellä ei ole sellaisia läheisiä, jotka ottaisivat asianosaisen asiat hoitaakseen.

Mikäli esitutkinnassa havaitaan, että asianosainen ei kykene asiaansa hoitamaan on tutkinnanjohtajan velvollisuus oma-aloitteisesti arvioida esityksen tekemistä tuomioistuimelle avustajan tai puolustajan määräämiseksi (ohjeen luvut 4.1 ja 4.2). Rikosasiassa avustaja vastaa lähtökohtaisesti asianomistajan rikosoikeudellisesta avusta ja puolustaja epäillyn puolustuksesta. Tutkinnanjohtajan tulee tarvittaessa neuvotella asianosaisen ja

¹⁰ Käsikirja lapsiin kohdistuvien väkivalta- ja seksuaalirikosten tutkintaan (poliisi.fi)

¹¹ Oikeudenkäymiskaari 12 luku 1-2 § 4-000/1734 | Lainsäädäntö | Finlex

¹² Fredman, Rautio, Tolvanen, Viitanen 2025: Esitutkinta ja pakkokeinot, s. 401

tämän avustajan kanssa rikosasian ulkopuolella tarvittavasta edunvalvonnasta, ja on soveltava siitä, kuka ottaa hoitaakseen edunvalvonnan edistämisen.

Lähtökohtaisesti aikuinen henkilö hakee itse itselleen edunvalvojaa, jos hän siihen itsenäisesti tai läheisten avustuksella kykenee. Edunvalvoja voidaan määrätä, jos se, jonka etua olisi valvottava, ei tätä vastusta. Jos hän vastustaa edunvalvojan määräämistä, edunvalvoja voidaan kuitenkin määrätä, jos vastustamiselle ei hänen tilansa ja edunvalvonnan tarve huomioon ottaen ole riittävää aihetta. Edunvalvojan tehtävä voidaan rajoittaa koskemaan määrättyä oikeustointa, asiaa tai omaisuutta.¹³

Tutkinnanjohtaja tai avustaja voivat ohjata edunvalvonnan tarpeessa olevaa aikuista hakemaan sosiaalipalveluja ja tarvittaessa tekemään tämän tilanteesta ilmoituksen henkilön kotipaikan sosiaalitoimeen. Sosiaalihuoltolain 35 §:ssä on säädetty velvollisuudesta ottaa yhteyttä sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi. Säännöksen mukaan viranomaisen (mm. poliisi), joka on tehtävässään saanut tietää henkilöstä, jonka sosiaalihuollon tarve on ilmeinen, on ohjattava henkilö hakemaan sosiaalipalveluja tai henkilön antessa suostumuksensa otettava yhteyttä hyvinvointialueen sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen, jotta tuen tarve arvioitaisiin. Jos suostumusta ei voida saada ja henkilö on ilmeisen kykenemätön vastaamaan omasta huolenpidostaan, terveydestään tai turvallisuudestaan, tai lapsen etu sitä välttämättä vaatii, on säännöksessä tarkoitettujen henkilöiden tehtävä ilmoitus sosiaalihuollon tarpeesta salassapitosäännösten estämättä viipymättä. Läkään henkilön palveluntarpeesta ilmoittamisesta on säädetty vanhuspalvelulain 25 §:ssä.

Holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 8 §:n mukaan tuomioistuin voi määrätä edunvalvojan täysi-ikäiselle, joka sairauden, henkisen toiminnan häiriintymisen, heikentyneen terveydentilan tai muun vastaavan syyn vuoksi on kykenemätön valvomaan etuaan taikka huolehtimaan itseään tai varallisuuttaan koskevista asioista, jotka vaativat hoitoa eivätkä tule asianmukaisesti hoidetuiksi muulla tavoin. Holhousviranomaisen tulee tarvittaessa tehdä käräjäoikeudelle hakemus edunvalvojan määräämiseksi.

4.4 Tukihenkilö

ROL 2 luvun 3 §:n mukaan ROL 2 luvun 1 a §:ssä (edellä kohdassa 4.1) tarkoitetun rikoksen asianomistajalle, jota kuullaan henkilökohtaisesti asian selvittämiseksi sekä jonka voidaan katsoa tarvitsevan tukea esitutkinnassa ja oikeudenkäynnissä, voidaan 1 a §:ssä mainituin edellytyksin määrätä tehtävän hoitamiseen tukihenkilö, jolla on riittävä pätevyys. Tuomioistuin voi määrätä tukihenkilön myös muulle henkilölle kuin asianomistajalle, kun tämä on paritusrikoksen kohteena. Tehtävään määrätty tukihenkilö voi pyynnöstä saada valtion varoista palkkion toimenpiteistään.

Rikoksen asianomistajan tukihenkilö on tärkeässä asemassa jo esitutkinnan alussa. Asianomistajalla on oikeus tukihenkilöön riippumatta hänen taloudellisesta tilanteestaan.

¹³ Aikuisen edunvalvonta | Digi- ja väestötietovirasto

Tukihenkilö voi toimia asianomistajan tukena koko rikosprosessin ajan tai vain tietyissä vaiheissa, kuten oikeudenkäynnissä.

Tukihenkilön tehtävänä on tarjota henkistä ja käytännön tukea prosessin aikana. Tukihenkilö voi auttaa asianomistajaa esimerkiksi esitutkinnassa kuulusteluissa ja oikeudenkäynnissä sekä neuvoa tukipalvelujen hankkimisessa. Tukihenkilö keskustelelee, tukee ja kuuntelee rikoksen asianomistajan tuntemuksia ja auttaa tätä selviytymään rikosasian selvittämisestä. Tukihenkilö voi myös helpottaa oikeusavustajan työtä tukemalla asianomistajaa, jolloin avustaja voi keskittyä rikosoikeudellisiin seikkoihin. Tukihenkilön rooli on erityisen tärkeä seksuaalirikosten, lähisuhdeväkivallan ja muiden vakavien rikosten asianomistajille.

Asianosaista tai todistajaa kuulustelussa tukeva henkilö määrittyy esitutkintalain 7 luvun 12 §:n mukaan. Tämän henkilön läsnäolon tutkija voi pyynnöstä sallia, jos se ei vaikeuta rikoksen selvittämistä. Tässä tilanteessa on kysymys muusta kuin asianomistajalle ROL:n mukaan määrätystä tukihenkilöstä. Kuulusteltavaa tukevalle henkilölle ei makseta palkkiota valtion varoista.

Käytännössä yleisin ja helpoin tapa saada kuulusteltavaa tukeva henkilö on ottaa yhteyttä Rikosuhripäivystykseen.¹⁴ Rikosuhripäivystyksen tukihenkilöt ovat tehtävään valittuja ja koulutettuja vapaaehtoisia, joita ohjataan ammatillisesti.

5 Auttavat tahot

Poliisin verkkosivuilta (Rikokset - Jouduitko rikoksen kohteeksi¹⁵) löytyy kattavasti tietoa apua tarjoavista tahoista.

Rikosuhripäivystyksen (RIKU) perustehtävä on parantaa rikoksen asianomistajan, hänen läheisensä ja rikosasian todistajan asemaa muun muassa tuottamalla matalan kynnyksen tuki- ja neuvontapalveluita. Poliisi voi välittää rikoksen asianomistajan ja rikosasian todistajan henkilötiedot näiden suostumuksella RIKU:lle tai muulle apua tarjoavalle taholle. Rikosuhripäivystyksen toiminta on maksutonta. Yhteystietojen välittämisen jälkeen Rikosuhripäivystyksestä otetaan suoraan yhteyttä asiakkaaseen. Tietoa RIKU:n toiminnasta löytyy osoitteesta www.riku.fi.¹⁶

RIKU voi auttaa ja opastaa monissa rikokseen liittyvissä käytännön asioissa, jos joku on rikoksen asianomistaja tai epäilee olevansa rikoksen asianomistaja. Yhtä lailla RIKU auttaa rikosasian todistajaa tai jos rikoksen asianomistajan muu läheinen tarvitsee apua tai joku haluaa kohtaamaansa rikokseen liittyviä neuvoja tai keskusteluapua. RIKU auttaa myös silloin, kun ammattilainen (myös poliisi) tai vapaaehtoistyöntekijä tarvitsee neuvontaa asiakkaansa asiassa tai muutoin yleisellä tasolla.

¹⁴ [Tuki palvelupisteestä - Rikosuhripäivystys](#)

¹⁵ [Jouduitko rikoksen kohteeksi - tukipalvelut eri tilanteisiin - Poliisi](#)

¹⁶ [Rikoksen uhrina - Rikosuhripäivystys](#)

RIKU:n tukipalvelut perustuvat ammatillisesti ohjattuun vapaaehtoistoimintaan ja RIKU on sitoutunut noudattamaan vapaaehtoisen puhelin- ja verkkoauttamisen eettisiä periaatteita. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että RIKU mahdollistaa luottamuksellisen keskustelun myös nimettömänä. RIKU-tukihenkilöt ovat usein mukana rikosilmoitusta tehtäessä ja esitutinnan aikana. Turvallisuuksyistä he esiintyvät vain etunimellään tutkiessaan rikoksen kohteeksi joutuneita. Tuettava asiakaskaan ei tiedä muita henkilötietoja kuin etunimen.

Auttavan tahon edustajan henkilötietoja ei kirjata kuulustelupöytäkirjaan. Menettelyllä estetään henkilötietojen välittyminen asianomistajalle, epäillylle ja muille henkilöille. Esitutkinnassa henkilötietojen sijaan kirjataan läsnä olleen yksilöivä numero tai muu vastaava merkintä kuulustelulomakkeen kohtaan "Muut kuulustelussa läsnä olevat". Henkilötiedot kirjataan tutkintapäiväkirjaan, jota ei liitetä esitutkintapöytäkirjaan. Näin voidaan varmistaa mahdollisesti myöhemmin tapahtuva viranomaisten yhteydenotto.

6 Poliisin valtakunnallinen USEL-verkosto ja sen tehtävät sekä edustajat poliisin yksiköistä

USEL-verkosto on poliisin valtakunnallinen päällystötason verkosto, jossa käsitellään yhdessä keskeisten yhteistyötoimijoiden kanssa asioita ja koulutusta sekä käytänteitä liittyen mm. asianomistajan ohjaamiseen, sovitteluun ja edunvalvontaan sekä lähestymiskieltoihin.

Poliisilaitosten vastuu- ja yhdyshenkilöt vastaavat osaltaan uhri- ja sovittelu- sekä edunvalvonta-asioihin liittyvän työpaikkakoulutuksen toteutumisesta ja siitä, että etenkin kaikilla poliisilaitoksen pidättämiseen oikeutetuilla virkamiehillä ja myös päivittäisjohtamisesta vastaavalla alipäällystöllä on ajantasaiset tiedot asianomistajan ohjaamiseen, sovitteluun ja edunvalvojan määrittämiseen sekä lähestymiskieltoihin liittyvistä asioista ja prosesseista. Poliisilaitosten tulee myös kuvata nämä prosessit ja saattaa ne henkilöstön tietoon. Vastuu- ja yhdyshenkilöt huolehtivat osaltaan myös siitä, että uhri-, sovittelu- ja edunvalvonta- sekä lähestymiskieltoasiat huomioidaan poliisilaitoksen toiminnassa ja siitä, että näihin asioihin liittyvä tiedonvaihto ja yhteistyö toteutuvat muiden viranomaisten ja järjestöjen kanssa.

7 Käytänteet muiden viranomaisten ja järjestöjen kanssa sekä asioihin liittyvä ohjeistus

Poliisilaitosten tulee sopia paikallisesti syyttäjän ja Rikosuhripäivystyksen ym. toimijoiden kanssa tämän ohjeen sisältämien asioiden käytänteistä. Poliisilaitosten tulee syyttäjäteistyön lisäksi tehdä tiivistä yhteistyötä alueensa muiden viranomaisten ja järjestöjen kanssa po. asioihin liittyvissä kysymyksissä ja sopia paikallisesti asioihin liittyvistä vastuista ja käytänteistä, joita tulee tarkastella säännöllisesti. Poliisilaitokset voivat antaa rikoksen asianosaisten suojelu- ja tukitoimiin ja sidosryhmäteistyöhön paikallisia toimintaa täsmentäviä ohjeita.

Ilkka Koskimäki, Poliisiylijohtaja

Kari Siivo, Poliisitarkastaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 12.06.2025 klo 17:52. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

Poliisihallituksen yksiköt
Poliisihallituksen alaiset poliisiyksiköt

Tiedoksi

Sinetti-normikirjasto/Esikunta
Poliisihallitus/Kirjaamo
Sisäministeriön poliisiosasto
Suojelupoliisi
Ahvenanmaan poliisiviranomainen
Hätäkeskuslaitos
Oikeusministeriö
Oikeuskanslerinvirasto
Sosiaali- ja terveysministeriö
Terveysten- ja hyvinvoinnin laitos
Rikosuhripäivystys
Ensi- ja turvakotien liitto
Rikosseuraamuslaitos
Poliisi.fi -sivut/Esikunta

Poliisihallitus

Vuorimiehentie 3, PL 1000, 02151 Espoo

kirjaamo.poliisihallitus@poliisi.fi

Puhelin +358 295 480 181, Faksi +358 295 411 780, poliisi.fi